

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 108/09
Λουξεμβούργο, 10 Δεκεμβρίου 2009

Απόφαση στην υπόθεση C-345/08
Krzysztof Peśla κατά Justizministerium Mecklenburg-Vorpommern

Η πρόσβαση στην πρακτική άσκηση προετοιμασίας για νομικά επαγγέλματα εντός κράτους μέλους είναι δυνατόν να εξαρτάται από την ευρεία και επισταμένη γνώση του εσωτερικού δικαίου

Μολονότι το κοινοτικό δίκαιο απαιτεί να λαμβάνονται πλήρως υπόψη τα προσόντα και η πείρα υποψηφίου στον οποίο χορηγήθηκε πτυχίο νομικής σε άλλο κράτος μέλος, εντούτοις δεν επιτάσσει τη μείωση του επιπέδου των γνώσεων εσωτερικού δικαίου που πρέπει να διαθέτει ο υποψήφιος αυτός

Στη Γερμανία η άσκηση όλων των νομοθετικώς κατοχυρωμένων νομικών επαγγελμάτων προϋποθέτει την επιτυχία στην πρώτη κρατική εξέταση μετά την ολοκλήρωση νομικών σπουδών, καθώς και στη δεύτερη κρατική εξέταση μετά την ολοκλήρωση πρακτικής ασκήσεως. Η εν λόγω πρακτική άσκηση διαρκεί δύο έτη και περιλαμβάνει, ειδικότερα, ένα υποχρεωτικό στάδιο το οποίο πραγματοποιείται σε τακτικό πολιτικό δικαστήριο, σε εισαγγελική αρχή ή ποινικό δικαστήριο, σε διοικητική αρχή και σε δικηγορικό γραφείο.

Βάσει του γερμανικού δικαίου, αν ένας υπήκοος άλλου κράτους μέλους απέκτησε στο κράτος αυτό πτυχίο νομικής από πανεπιστημιακή σχολή το οποίο του παρέχει τη δυνατότητα μεταπτυχιακής εκπαίδευσής στο εν λόγω κράτος μέλος για το επάγγελμα του δικηγόρου, μπορεί να ζητήσει την αναγνώριση της ισοτιμίας των γνώσεων και των προσόντων του με εκείνα που πιστοποιούνται με την επιτυχία στα καλούμενα υποχρεωτικά μαθήματα της πρώτης κρατικής εξέτασης¹. Τα μαθήματα αυτά αφορούν, μεταξύ άλλων, θεμελιώδεις τομείς του αστικού, ποινικού και δημοσίου δικαίου, καθώς και της δικονομίας.

Η ισοτιμία εκτιμάται βάσει του αλλοδαπού πτυχίου και κάθε άλλου σχετικού προσκομισθέντος διπλώματος ή πιστοποιητικού. Σε περίπτωση αναγνώρισεως της ισοτιμίας, ο ενδιαφερόμενος γίνεται δεκτός στην πρακτική άσκηση. Αν από τη συγκριτική εξέταση δεν προκύψει ή προκύψει μόνον εν μέρει η ύπαρξη ισοτιμίας, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει να μετάσχει σε εξετάσεις για τη διαπίστωση της επαγγελματικής επάρκειάς του.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης του ομόσπονδου κράτους του Μεκλεμβούργου-Πρόσω Πομερανίας απέρριψε την αίτηση του K. Peśla, Πολωνού υπηκόου, να πραγματοποιήσει πρακτική άσκηση χωρίς να μετάσχει στις εν λόγω εξετάσεις επαγγελματικής επάρκειας. Πριν από την υποβολή της αιτήσεώς του, ο K. Peśla είχε αποκτήσει πτυχίο νομικής από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Poznań (Πολωνία), καθώς και τους ακαδημαϊκούς τίτλους «Master of German and Polish Law» και «Bachelor of German and Polish Law» στο πλαίσιο της γερμανοπολωνικής νομικής εκπαίδευσής του στο Πανεπιστήμιο της Φρανκφούρτης-Oder (Γερμανία). Κατά το Υπουργείο Δικαιοσύνης, οι γνώσεις αλλοδαπού δικαίου, όπως είναι το πολωνικό δίκαιο, δεν μπορούν να αναγνωρισθούν ως ισότιμες, λαμβανομένων υπόψη των διαφορών σε σχέση με το γερμανικό δίκαιο, το δε Master of German and Polish Law δεν πιστοποιεί το απαιτούμενο επίπεδο γνώσεων γερμανικού δικαίου. Υπό τις περιστάσεις αυτές, ο K. Peśla άσκησε προσφυγή ενώπιον του Verwaltungsgericht Schwerin (Γερμανία). Το δικαστήριο αυτό ζήτησε κατ' ουσίαν από το Δικαστήριο να διευκρινίσει τα κριτήρια που θέτει το κοινοτικό δίκαιο όσον αφορά την εκτίμηση της ισοτιμίας των νομικών γνώσεων κατόπιν υποβολής αιτήσεως άμεσης προσβάσεως, χωρίς δηλαδή

¹ Η δυνατότητα αυτή προβλέφθηκε στη Γερμανία κατόπιν της εκδόσεως προγενέστερης αποφάσεως του Δικαστηρίου (απόφαση C-313/01, Morgenbesser, της 13ης Νοεμβρίου 2003, βλ. AT 99/03).

συμμετοχή στις προβλεπόμενες προς τούτο εξετάσεις, σε πρακτική άσκηση προετοιμασίας για νομικά επαγγέλματα.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι οι ενδιαφερόμενοι που βρίσκονται στην κατάσταση του K. Pešla δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των σχετικών με την ελεύθερη κυκλοφορία των δικηγόρων οδηγιών. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, ελλείψει εναρμονίσεως σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης των προϋποθέσεων προσβάσεως στην πρακτική άσκηση προετοιμασίας για τα διάφορα νομικά επαγγέλματα, τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν τις γνώσεις και τα προσόντα που απαιτούνται για την άσκηση των εν λόγω επαγγελμάτων. Προκειμένου πάντως οι σχετικές εθνικές απαιτήσεις να συνάδουν με τις επιταγές της αποτελεσματικής ασκήσεως των θεμελιωδών ελευθεριών που κατοχυρώνει το κοινοτικό δίκαιο ², οι αρχές ενός κράτους μέλους οφείλουν, όταν εξετάζουν την αίτηση υπηκόου άλλου κράτους μέλους για πρόσβαση σε πρακτική άσκηση, να ελέγχουν την ισοτιμία της συνολικής καταρτίσεως και πείρας, ακαδημαϊκής και επαγγελματικής, πριν απαιτήσουν από τον υποψήφιο να μετάσχει σε εξετάσεις επαγγελματικής επάρκειας.

Το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι οι γνώσεις που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ως σημείο αναφοράς για την εκτίμηση της δυνατότητας άμεσης προσβάσεως υποψηφίου, χωρίς δηλαδή σχετικές εξετάσεις, σε πρακτική άσκηση προετοιμασίας για νομικά επαγγέλματα είναι οι γνώσεις που πιστοποιούνται με την αναγνώριση των προσόντων που απαιτεί το οικείο κράτος μέλος. Το εν λόγω κράτος μέλος δεν υποχρεούται, συνεπώς, αντιθέτως προς την άποψη του K. Pešla, να περιορίσει τη σχετική με την ισοτιμία των προσόντων εκτίμησή του στη σύγκριση του επιπέδου της καταρτίσεως από πλευράς ουσιαστικών γνώσεων, διάρκειας και βαθμού δυσκολίας.

Επιπλέον, το κοινοτικό δίκαιο δεν επιτάσσει, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της ισοτιμίας, το επίπεδο νομικών γνώσεων του εσωτερικού δικαίου να είναι μειωμένο σε σχέση με το επίπεδο που πιστοποιούν τα απαιτούμενα στο οικείο κράτος μέλος προσόντα, όπως η επιτυχία στην πρώτη κρατική εξέταση στη Γερμανία. Ωστόσο, μολονότι το κοινοτικό δίκαιο δεν επιτάσσει τη μείωση του επιπέδου γνώσεων του δικαίου του κράτους μέλους υποδοχής που απαιτείται σε περιπτώσεις όπως η προκειμένη στην κύρια δίκη, εντούτοις δεν στερεί από τα κράτη μέλη τη δυνατότητα να αμβλύνουν τις σχετικές με τα εν λόγω προσόντα απαιτήσεις. Είναι επίσης σημαντικό η δυνατότητα μερικής αναγνώρισεως των γνώσεων και των προσόντων του υποψηφίου να μην είναι στην πράξη απλώς υποθετική. Εκ πρώτης όψεως, τούτο δεν ισχύει στην περίπτωση της Γερμανίας, πρόκειται όμως για ζήτημα που πρέπει να εξακριβωθεί από το εθνικό δικαστήριο, το οποίο είναι αποκλειστικώς αρμόδιο να αποφαινεται επί της ερμηνείας του γερμανικού εσωτερικού δικαίου.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου ή με το κύρος κοινοτικής πράξεως. Το Δικαστήριο δεν αποφαίνεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται του ίδιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

² Εν προκειμένω, της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και της ελευθερίας εγκαταστάσεως.